

**СОКРАТ:
НЕПИСЬМЕННИЙ ЧИ ТОЙ, ХТО НЕ ПИСАВ
(про некоректну «семантику» науковців)**

Л.Д. Бабушка

Національний університет харчових технологій

Добре відомим є той факт, що, вважаючи «письмена мертвими», Сократ, віддав перевагу усній формі розмірковування. Ця форма була дуже живою: бесіди, діалоги на площах і в палестрах...

З одного боку, Сократ базується на софістських способах розмірковування, вважаючи, що найбільш адекватним інструментом філософського пошуку є живий діалог; з іншого, він виступає з різкою критикою софістики, і, в першу чергу, її релятивістських установок.

Відтак, на основі відсутності текстової авторської спадщини, філософське вчення Сократа реконструюється моделлю другорядних джерел, в першу чергу, сократичних діалогів раннього Платона, сократичної апології Ксенофонта, відомостей з Діогена Лаертського та Арістотеля. І це не зменшує значимість непересічного афінського мислителя. Однак, дедалі частіше у наукових статтях, публікаціях, а точніше, навчальних виданнях, підручниках, дізнаєшся про те, що Сократ був людиною неписьменною. Як пояснити це явище? Некоректний переклад, нерозуміння значення понять, семантика врешті-решт? На мій погляд, неписьменний, це малограмотний, той, хто не вміє писати, але Сократ таким не був. Навпаки, Сократ був людиною освіченою, незважаючи на те, що саму освіту здобував хай не системним шляхом, а саме через прочитання творів філософів, поетів. Він був людиною неписьменною, а тією, що не пише. Іншими словами, спосіб викладення інший, відмінний від письмового, себто усний. Ніби ясно, як білий день... Проте, на жаль, така текстова «семантика» має місце в літературі, де підміна понять веде до підміни смислів... часто-густо спрощених.